

Nagy Emilné dr. Göllner Mária

A Rózsakeresztesek

Részletek az Emlékiratok I. kötetéből

Christian Rosenkreutz (1378-1498)

volt az, aki a XV. században a rózsakeresztes testvériséget életre hívta, és ezzel a csaknem négy és fél évszázadig tevékeny rózsakeresztes áramlatot megalapította. A szimbólumnak, melyet a rózsakeresztesek maguknak választottak, a rózsakeresztesnek különféle jelentése van.

A feszület, melyen Krisztus holtteste függ, arra a tényre mutat, hogy Krisztus az emberiségért meghalt; a rózsákkal körülfont kereszt arra emlékeztet, hogy Krisztus érettünk feltámadt a halálból. Az emberre vonatkoztatva a rózsakereszt többek között úgy is átélhető, hogy a kereszt fája a halódó testet, a rózsák a magasabb Ént – mely a szenvedélyes vért fogja valamikor a rózsa szent nedvévé tisztítani – szimbolizálja.

Rudolf Steiner sok oldalról mutatta be a rózsakeresztesek életét és tevékenységét. Johann Valentin Andreae viszont négy fontos írást hagyott hátra, melyek exoterikus adatokat tartalmaznak róluk. Végigszenvedte a harmincéves háború szomorúságait és gyötrelmeit. Hivatása szerint protestáns teológus volt Németországban, különféle irodalmi műveket írt. Fiatal korában barátságot kötött egy jelentős rózsakeresztesel, Besoldddal, akit a felfedezésének inspirációját kaphatta, és rózsakeresztes inspirációban volt része.

Andreae könyve: Die Chymische Hochzeit des Christian Rosenkreutzes (1759) egy rózsakeresztes beavatás leírását tartalmazza, imaginatív módon. A két írás: Fama Fraternitatis és a Confessio Fraternitatis Christian Rosenkreutz élettörténetét tartalmazza, amely nagy keleti utazásokkal kezdődött. Leírja továbbá a Fama, a testvéri közösség elveit, céljait és tevékenységét is, valamint Christian Rosenkreutz halálát, aki János evangélistához hasonlóan legendás öregkort ért meg. A Fama összefoglalja munkájának közvetlen céljait is.

A Confessio kiterjed a rózsakeresztesek tudományos tevékenységére, a kísérleti fizikára és kémiára, melyről Rudolf Steiner A Rózsakeresztes Kereszténység (Neuchatel, 1911. szeptember 27. és 28.) második kiadásában mélyreható leírást ad. Andreae negyedik írása: Reformation der ganzen Welt messzemenet indítványokat tartalmaz az országok szociális struktúrájának javításáról.

Goethe ismerte a Chymische Hochzeitet, és a rózsakeresztesesség megjelenésének korszakát is tanulmányozta. Így született meg 1784-ben, 35 éves korában a rózsakeresztes költemény: Die Geheimnisse (Rejtelmek), mely befejezetlen maradt, de mégis tökéletes szellemi erővel hat. Goethe ebben a költeményben megszólaltatja a rózsakeresztes üdvözlést: „Kifésztette a keresztet a rózsák?”

Rudolf Steinertől tudjuk, hogy a XIX. században – „misztérium-árulás” következtében – a rózsakeresztes impulzus lassan eltűnt a történelem színpadáról.

Amos Comenius (Komensky, 1593-1670)

a filozófus és pedagógus Morvaországból menekült Sárospatakra – Szent Erzsébet szülővárosába –, és az ottani kollégium tanítójaként működött. Mint a cseh testvérek (morva testvéreknek is nevezik őket) rendjének tagja, súlyos üldöztetéseknek volt kitéve. Sárospatakon Rákóczi Zsigmond fejedelem és anyja barátsággal fogadták és támogatták. (lásd Edith Biewand: Jan Amos Comenius, Heilbronn, 1971)

Comenius világhírű tankönyvét, az Orbis Pictus-t éppen Sárospatakon írta és rajzolta, melyből Goethe, mint gyermek, nagy lelkesedéssel tanult. Több kisebb írásművét is itt alkotta meg, és egy nagy műven dolgozott itt, a Pansophia c. könyvén.

Rudolf Steiner többször beszélt Comenius működésének keleti-arab elemeiről [el z életében Harun al Rasid tanácsadója volt], de – és ezt már sokkal kevesebben vették észre – annak rózsakeresztes befolyásoltságát is leírta. Comeniusra úgy tekint az emberiség, mint a nevelés művészetének atyjára, melynek megalapítására életét szentelte, hangsúlyozza Rudolf Steiner.

Az iskola, ahol dolgozott, Sárospatakon ma is fennáll. Comenius – ismételt üldöztetése miatt – vándoréletet élt, mégis csodálatos irodalmi életművet teremtett. Ennek az életműnek befolyása jelentkezik olyan szellemi nagyságoknál, mint Leibnitz, Herder és Goethe, akik megemlékeznek arról, hogy Comeniusnak mit köszönhetnek.

„Ismeretes – mondja Rudolf Steiner –, hogy Comenius szemléletességre törekedett, de más szemléletességre, mint a materializmus: egy keresztül-kasul szellemi szemléletességre. Amit Goethe a Wilhelm Meisterben az emberből alkotni akar, az folytatása annak, amit Amos Comenius megkezdett, Goethe továbbvitt, és az antropológia folytatni fogja.”

Comenius jellemzéséhez Rudolf Steiner már 1907. október 19-i előadásában Berlinben megadta a kulcsot:

„Amos Comenius azok közé tartozik, akiket magas rangú szellemi fejlettségük felsőbb ismeretekhez juttatott, akik erős, energikus akaráttal, és a rózsakeresztes befolyás segítségével a felsőbb világokba jutottak.”

II. Rákóczi Ferenc fejedelem, a szabadságharcos is Sárospatakon töltötte gyermekkorát. Fiai is ott születtek. A tradíció szerint első fiát, Lipót Györgyöt a Habsburg érdekek képviselőinek parancsára, mindjárt születése után elrabolták, és halottnak nyilvánították. Valójában a gyermek nem halt meg – folytatja a tradíció –, hanem elrejtették, hozzátartozóitól örökre elválasztották, és idegen nevet adtak neki. Rákóczi másik két életben maradt fia sem tarthatta meg nevét, arra kényszerítették őket, hogy francia neveket vegyenek fel. Minden intézkedés megtörtént arra nézve is, hogy a halottnak nyilvánított fiú ne találhassa meg hozzátartozóit, és származása a világ és önmaga előtt rejtve maradjon. Ezekből a körülményekből nőtt ki a „legendás hazátlan” alakja, akiből a legnagyobb észrevétlenségben áramlottak az impulzusok, az emberiség fejlődésének el segítésére.

Ez a fiú a Saint-Germain gróf nevet viselte. Nevével később többen visszaéltek, de csak egy igazi létezett: az utolsó Rákóczi. Azért „utolsó”, mert két öccsét túlélte.

Saint-Germain (1696-1784)

individualitásával Rudolf Steiner behatóan foglalkozott. Szavaiból arra lehet következtetni, hogy a kor vezető eszméi: szabadság, egyenlőség, testvériség, Saint-Germain impulzusából táplálkoztak. A francia forradalom nem valósíthatta meg őket, ennek ellenére mint ösztönzések tovább élnek, hogy a szociális, a jogi és a gazdasági életben internacionális tendenciák érvényesüljenek.

Saint-Germain 1696. május 28-án született Sárospatakon, és Rákóczi Lipót Györgynek keresztelték. Kasselben bekövetkezett halálának különféle lehetséges adatai közül 1784. február 27. látszik a valódinak, vagy a valódihoz legközelebb esőnek. (lásd A. Langeveld: Der Graf von Saint-Germain, Den Haag, 1930)

Vámosi Nagy István – Nagy Emilné dr. Göllner Mária fia – kutatásaiból:

Rudolf Steiner Saint-Germain-ben a Krisztus utáni kor egyik legnagyobb beavatottját tisztelte. Ezt a tényt sokan azért fogadják fenntartással, mert nevét néhány agyafúrt hamisító is felvette, visszaélt vele, és szélhámosságok egész sorát követte el.

Valódi Saint-Germain azonban csak egy volt, a fejedelmi Rákóczi család utolsó tagja.

Bármilyen ismeretlenségbe burkolózott is Saint-Germain, tevékenysége valamilyen úton-módon beáramlott a császári udvarba. Bessenyei György testvér-írót közvetlenül Báróczi Sándor ihlette szellemi tevékenységében, és élesztette újjá Magyarországon a rózsakeresztes mozgalmat.

Az elmondottakat Kulcsár József még a következőkkel egészíti ki: Károly hessen-kasseli herceg, akinek udvarában Saint-Germain hosszabb ideig tartózkodott, Memoires de mon temps c. emlékirataiban arra hivatkozik, hogy Saint-Germain grófja neki azt mondta, II. Rákóczi Ferenc fiaként született.

Történelmi tény, hogy a XVIII. század nyolcadik évtizedében, Bécsben az ott élő magyar írók között Bessenyei György testvér körében a rózsakereszteség impulzusa jelen volt, és azt a kör egyik tagja, Báróczi Sándor ismét elhozta Magyarországra.

Így történt, hogy a XIX. század kezdete után, amikor a rózsakereszteség a legtöbb európai országban megszűnt, hatása Magyarországon még egy ideig folytatódott.

Hitelesnek látszó adatok tanúskodnak amellett, hogy Saint-Germain bécsi tartózkodása alatt a szellem felé törekvő embereket titokban ösztönözte. Cselekedeteit névtelenül hajtotta végre. Csak a bennfentesek sejtették, hogy a legnagyobb rózsakeresztes sugalmazza őket. A róla keletkezett legendák arról tájékoztatnak, hogy csaknem egész Európát beutazta, Angliától Oroszországig. Rudolf Steiner számos előadásában foglalkozik személyével, és egyértelműen megállapítja, hogy az Európát lázba hozó három alapelv, a szabadság, egyenlőség, testvériség a korszellem hármas eszméje, tőle származik. Sajnos sem a francia forradalom, sem más mozgalmak nem tudták megvalósítani, mert alapvetően félreértették azokat.

Madách Imre (1823-1864)

alakja a magyar szájhagyományban, úgy szerepel, mint egy kései rózsakeresztes. Miután édesapám révén ugyanabból a megyéből származom, és kiterjedt rokoni és baráti köröm élt ezen a vidéken, személyes tanú vagyok arra, hogy közöttük ez a tradíció a XIX. század második felében még él volt. Egyéb kutatások is félreérthetetlenül igazolják, hogy Madách foglalkozott ezoterikus tanulmányokkal.

Basel, 1974.

Az Emlékiratok teljes szövege a Michaeliták c. kötetben található, mely az Arkánium Szellemi Iskola gondozásában jelent meg, 2000-ben.